

TYGODNIK

PETERSBURSKI

GAZETA URZĘDOWA

KRÓLESTWA POLSKIEGO.

Wychodzi we **WTORKI** i **PIĄTKI**. Prenumerata przyjmuje się pod adresem do Wydawcy Tygodnika w Petersburgu, lub do Ekspedycyi Gazet Petersburskiego Pocztamt, nadto we wszystkich Pocztowych urzędach w Cesarstwie i Królestwie.

Cena: **ROZCZNA** w Rosyi

z pocztą, a w Stolicy, z

noszeniem do mieszkań, 15

rubli. **POLROCZNA** 8 rubli

srebrem.

PIĄTEK, 30 Grudnia.

11 Sycznia.

•Zgubne nauczania, które spłodziły zamieszki i powstania w całej zachodniej Europie, a grożące obaleniem wszelkiego porządku i pomyślności narodów, miały nieszczęściem odgłos w pewnym stopniu i w naszej ojczyźnie.

Ale w Rosyi, gdzie Święta Wiara, miłość ku **MONARZĘ** i przywiązanie do Tronu — oparte są na wrodzonych przymiotach narodu i dotąd uchowują się niezachwianie w sercu każdego, — jedynie tylko garstka ludzi, całkiem nikczemnych, po większej części młodych i wyzutych z moralności, marzyła o podobieństwie zdeptania świętych ustaw Religii, Prawa i Własności. Knowania tych źlemyślących ludzi wtedy tylko byłyby zdolne powziąć niebezpieczne rozwicie, jeśliby czujność Rządu nie była ich odkryła w samym zarodzie.

•Z wyprowadzonego śledztwa dowiedziano się, że urzędnik Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Radzca honorowy *Butaszewicz-Pietraszewski*, pierwszy powziął zamiar obalenia naszego urządzenia Stanu, ażeby oprzeć takowe na anarchii. W celu rozszerzania swoich zbrodniczych zamysłów, zgromadzał on u siebie, w dni naznaczone, młodych ludzi rozmaitych stanów. Błuznierstwo przeciw Religii, obelgi na świętą Osobę **CESARZA JĘGOMOŚCI**, wystawianie czynności Rządu w fałszywem świetle i szkalowanie osób u steru Rządu będących, — takie były środki, których *Pietraszewski* używał dla podniecenia swoich gości. Ku końcowi roku 1848 zabrał się on do założenia, niezależnie od swoich schadzek, tajnego towarzystwa, działając wspólnie z porucznikiem Moskiewskiego pułku Gwardyi *Mombeli*, Sztabs-kapitanem pułku strzelców Gwardyi *Lwow'em* 2, i niebędącym w służbie szlachcicem *Spieszniw'em*. Z nich *Mombeli* wniósł utworzenie towarzystwa tajnego pod nazwaniem „*Spólki*” albo „*Bractwa wzajemnej pomocy*” i *Ludzi opaczego zdania* (Товарищество или „Братство взаимной помощи” и „Людей

превратныхъ мнѣній”); *Lwow* urządził skład towarzystwa, a *Spieszniw* napisał plan dla sprawienia powszechnego powstania w Państwie.

•U dwóch z liczby współników *Pietraszewskiego*, mianowicie u Radzcy honorowego *Kaszkin'a* i Assesora Kollegialnego *Durow'a*, były też naznaczone dni pewne dla zgromadzania się w tymże przestępnym duchu.

•Dla wykrycia wszystkich w tej sprawie uczestników, podobąło się J. C. **MOŚCI** wyznaczyć osobną Komisją śledczą, pod prezydencją Jenerał-adjutanta *Nabokowa*, z następujących Członków: Rzeczywistego Radzcy Tajnego Xięcia *Gagarina*, Jenerał-porucznika *Dubelta* i Jenerał-adjutantów: Xięcia *Dołgorukowa 1* i *Rostowcowa*.

•W skutek przedstawienia Komisyi, złożonego N. **PANU** po pięciomiesięcznym, z największą pilnością, badaniu, wszyscy ci, którzy okazali się być wciągniętymi do zbrodniczych zamiarów albo przypadkowo, albo z lekkomyślności, przez inne osoby, zostali **NAJWYŻSZĄ** wolą oswobodzeni od wszelkich dalszych poszukiwań prawnych.

•Następnie uznane były za ulegające ostatecznemu sądowemu rozbiorowi 23 osoby, i te **NAJWYŻEJ** rozkazano oddać pod sąd, na zasadzie Polowego Kryminalnego Kodexu (Полевое Уголовное Уложение), w osobnej Komisyi Sądu Wojennego, ustanowionej pod prezydencją Jenerał-adjutanta *Perowskiego* z następujących Członków: Jenerał-adjutantów: hrabi *Strogonowa 2*, *Annikowa 2* i *Tolstoj 1* i Senatorów: Xięcia *Łobanowa-Rostowskiego*, *Durasowa* i *Weimarna*.

•Audytoryat Ieneralny, po roztrząśnieniu processu, wprowadzonego przez Komisją Sądu Wojennego, uznał, że 21 oskarżeni, w większym lub mniejszym stopniu, wszyscy atoli są winni: *zamiaru obalenia istnących praw krajowych i urządzenia Państwa* — i przeto postanowił, pod

dać ich karze śmierci przez rozstrzelanie; dwóch zaś pozostałych: dymisjonowanego podporucznika *Czernoswitow'a*, ku którego obwinieniu prawnych dowodów nie odkryto, ale który wszakże wykazał najszkodliwszy sposób myślenia, pozostawić w mocnym podejrzeniu i zesłać na stały pobyt do jednej z najbardziej odległych miejscowości Państwa, zaś syna Poczestnego obywatela *Katieniew'a*, z powodu utraty rozumu, pozostawić przez czas niejaki bez zawyrokowania o nim, lecz po wyzdrowieniu oddać ponownie pod Sąd Wojenny.

«NAJJAŚNIEJSZY CESARZ JEGOMOŚĆ, po odczytaniu najpownniejszego przedstawienia Audytoryatu Jeneralnego, raczył zwrócić NAJMIŁOŚCIWSZĄ uwagę na okoliczności, mogące, do pewnego stopnia, posłużyć ku złagodzeniu kary, i w skutek tego NAJWYŻEJ rozkazał: po przeczytaniu skazanym wyroku sądowego przy zebraniu wojsk, i po odbyciu wszystkich obrzędów, poprzedzających karę śmierci, objawić, że N. PAN, daruje ich życiem, a potem, zamiast kary śmierci, rozciągnąć na nich kary następujące:

№	IMIĘNA PRZESTĘPCÓW.	GŁÓWNE RODZAJE PRZESTĘPSTWA PRZEZ SĄD WYKRYTE.	ZDANIE AUDYTORYATU JENERALNEGO.	WYROK CESARSKI.
1.	Urzędnika Departamentu Słosunków Wewn. Ministerstwa Spraw Zagranicznych, Radcę honor. Michała <i>Butaszewicz-Pietraszewskiego</i> (Wiekul lat 28.)	Za zbrodniczy zamiar obalenia istnącego w Rosyi urzędzenia Państwa, za wciągnięcie do odbywających się u niego schadzek ludzi różnych stanów, po większej części młodych, szerzenie pomiędzy nimi zgubnych idej przez bluźnienie Religii, obelżywe wyrazy przeciw świętej Osobie CESARZA JEGOMOŚCI, przewrotny wykład czynności Rządu i szkalowanie Osób Rządowych, i nakoniec, za usiłowanie utworzenia w tymże celu towarzystwa tajnego.	Ukarac' śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do ciężkich robot w kopalniach na czas nieograniczony.
2.	Niezostającego w służbie szlachcica Mikołaja <i>Spieszniowa</i> . (Wiekul lat 28.)	Za zbrodniczy zamiar dokonania przewrótu w społecznym bycie Rosyi pod względem politycznym i religijnym, za usiłowanie utworzenia w tymże celu tajnego towarzystwa i za użycie w pisanych swych utworach wyrażen, w najwyższym stopniu obelżywych dla świętej Osoby CESARZA JEGOMOŚCI.	Ukarac' śmiercią przez rozstrzelanie.	Ze względu na skrucę i dobrowolne wykrycie nader ważnych szczegółów sprawy, po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do ciężkich robot, w kopalniach na dziesięć lat.
3.	Porucznika pułku Moskiewskiego gwardyi Mikołaja <i>Mombeli</i> . (Wiekul lat 26.)	Za zbrodniczy zamiar dokonania przewrótu w społecznym bycie Rosyi pod względem politycznym i religijnym, za usiłowanie utworzenia w tymże celu tajnego towarzystwa, i za użycie w pisanych swych utworach wyrażen, w najwyższym stopniu obelżywych dla świętej Osoby CESARZA JEGOMOŚCI.	Ukarac' śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do ciężkich robot w kopalniach na piętnaście lat.
4.	Porucznika pułku konnych Grenadyerów gwardyi Mikołaja <i>Grigorjewa</i> . (Wiekul lat 27.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach, za napisanie i rozszerzenie pisma, w najwyższym stopniu buntowniczego, pod tytułem « <i>Sołdatska Pogadanka</i> » (Солдатская Погадка), mającego na celu zachwianie w wojskowych niższych stopni przywiązania do Tronu i posłuszeństwa Zwierzchności.	Ukarac' śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do ciężkich robot w kopalniach na dwanaście lat.
5.	Sztabs - kapitana pułku Strzelców gwardyi Teodora <i>Lwowa</i> 2. (Wiekul lat 25.)	Za bezpośredni udział w zbrodniczych zamiarach ku dokonaniu przewrótu w społecznym bycie Rosyi i za uczestnictwo w naradach o utworzeniu tajnego towarzystwa.	Ukarac' śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do ciężkich robot w kopalniach na dwanaście lat.
6.	Studenta Uniwersytetu S. - Petersburskiego Mikołaja <i>Fzłipowa</i> . (Wiekul lat 25.)	Za bezpośredni udział w zbrodniczych zamiarach dokonania przewrótu w społecznym bycie Rosyi i za usiłowanie szerzenia ulworów, w najwyższym stopniu zachwałych i buntowniczych.	Ukarac' śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do rot arezantskich wydziału Inżynjery na cztery lata, a następnie oddać na prostego żołnierza do Oddzielnego Kaukaskiego korpusu.

7. Zostającego przy Azyatyckim Departamencie, uczebnym oddziale Wschodnich języków, kandydata Dymitra <i>Achszarumowa</i> . (Wiek lat 26.)	Za bezpośredni udział w zbrodniczych zamiarach ku dokonaniu przewrotu w społecznym bycie Rosyi, i za usiłowanie szerzenia utworów w najwyższym stopniu zuchwałych i buntowniczych.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do rot areztantskich wydziału Inżynjerji, a następnie oddać na prostego żołnierza do Oddzielnego Kaukaskiego korpusu.
8. Prywatnego słuchacza w S.-Petersburskim Uniwersytecie, Alexandra <i>Charykowa</i> . (Wiek lat 23.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach i powiedzenie buntowniczej mowy, w której bluźnił przeciw Bogu i szkalował istnące w Rosyi urządzenie Państwa.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Ze względu na wiek młody, po pozbawieniu wszystkich praw stanu, oddać na prostego żołnierza do jednego z Orenburskich liniowych bataljonów.
9. Dymisyjonowanego Assessora Kollegjalnego Sergijusza <i>Durowa</i> . (Wiek lat 33.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach, ustanowienie u siebie w mieszkaniu schadzek w tymże celu, i za usiłowanie szerzenia, za pomocą domowej litografii, pism przeciw Rządowi.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do ciężkich robot w fortecach, na cztery lata, a potem oddać na prostego żołnierza
10. Dymisyjonowanego porucznika Inżynjerów Teodora <i>Dostojewskiego</i> . (Wiek lat 27.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach, szerzenie pewnego prywatnego listu, napełnionego obelżywymi wyrazami przeciw Prawosławnemu Kościołowi i Najwyższej Władzy, i za usiłowanie upowszechnienia, za pomocą domowej litografii, pism przeciw Rządowi.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do ciężkich robot w fortecach na cztery lata, a potem oddać na prostego żołnierza.
11. Urzędnika Azyatyckiego Departamentu Minist. Spraw Zagranicznych, Assessora Kollegjalnego Konstantyna <i>Desbout</i> (Debu) 1. (Wiek lat 39.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach w ogólności, a szczególnie za naradzania się we względzie utworzenia tajnego towarzystwa.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu zesłać na cztery lata do rot areztantskich wydziału Inżynjerji, a potem oddać na prostego żołnierza.
12. Urzędnika Depart. Azyatyckiego Spraw Zagran., Sekretarza Gubernijalnego Hipolita <i>Desbout</i> (Debu) 2. (Wiek lat 25.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach, szerzenie szkodliwych nauczań i za przechowywanie u siebie pism w duchu najbardziej buntowniczym.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać na dwa lata do rot areztantskich wydziału Inżynjerji, a potem oddać na prostego żołnierza.
13. Nauczyciela Literatury Rosyjskiej, niemającego rangi Felixa <i>Tolla</i> (Wiek lat 26.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach i czytanie na schadzkach u <i>Pietraszewskiego</i> mowy przeciw Religii.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do robot ciężkich na fabrykach na dwa lata.
14. Pomocnika Inspektora klass w S.-Petersburskim Technologicznym Instytucie, Radcę honor. Jana <i>Jastrzembkiego</i> . (Wiek 35 lat.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach i czytanie na schadzkach u <i>Pietraszewskiego</i> swoich utworów w duchu buntowniczym.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać do ciężkich robot na fabrykach na sześć lat.
15. Niebędącego w służbie szlachcica Alexego <i>Pleszczejewa</i> . (Wiek 23 lat.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach i w toczących się na schadzkach u <i>Pietraszewskiego</i> niepozwolonych rozprawach o Rządzie, i za wręczenie dym. porucznikowi Inżynjerów <i>Dostojewskiemu</i> prywatnego, wyżej wzmiankowanego listu, napełnionego obelżywymi wyrazami przeciw Prawosławnemu Kościołowi i Władzy Najwyższej.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, oddać na prostego żołnierza do jednego z Orenburskich liniowych bataljonów.
16. Urzędnika Depart. Azyatyckiego Minist. Spraw Zagranicznych, Radcę honor. Mikołaja <i>Kaszkina</i> . (Wiek lat 20.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach ku dokonaniu przewrotu w społecznym bycie Rosyi, z zastosowaniem doń anarchji, z ustanowieniem w mieszkaniu u siebie w tym celu schadzek i miane występne mowy przeciw Religii i urzędzenia kraju.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Ze względu na wiek młody i skrucę, po pozbawieniu wszystkich praw stanu, oddać na prostego żołnierza do jednego z Kaukaskich liniowych bataljonów.

17. Zostającego przy Departamencie Minist. Sprawiedliwości, Radcę honor. Bazylego <i>Gołowińskiego</i> . (Wiek lat 20.)	Za buntownicze w najwyższym stopniu rozmowy na schadzkach u <i>Pietraszewskiego</i> i <i>Durowa</i> .	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Ze względu na wiek młody, po pozbawieniu wszystkich praw stanu, oddać na prostego żołnierza do jednego z Orenburskich liniowych bataljonów.
18. Porucznika pułku Strzelców gwardyi, <i>Alexandra Palma</i> . (Wiek lat 26.)	Za uczęszczanie na schadzki u <i>Pietraszewskiego</i> i <i>Durowa</i> i za niedoniesienie Rządowi o słyszanych tam występnych rozmowach.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Ze względu na okazaną skrucę, zaliczywszy za karę zostawanie pod śledztwem i sądem i ósmio-miesięczny areszt w kazemacie, przenieść w tejże randze do Armii.
19. Urzędnika do szczególnych poleceń Minist. Spraw Wewnętrznych, Radcę honorowego <i>Konstantyna Timkowskiego</i> . (Wiek lat 34.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach i rozszerzanie szkodliwych naucań.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać na sześć lat do rot aresztantskich Wydziału Inżynjerji.
20. Dymisyonowanego Sekretarza Kollegialnego <i>Alexandra Ewropeusa</i> . (Wiek lat 22.)	Za udział w zbrodniczych zamiarach, projekt założenia wspólnej dla uczestników biblioteki książek zakazanych i dozwoleń wypowiedzenia w jego mieszkaniu mów, w najwyższym stopniu buntowniczych przeciw Religii i Rządowi.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Ze względu na wiek młody, po pozbawieniu rang, oddać na prostego żołnierza do jednego z Kaukaskich liniowych bataljonów, bez zdjecia szlachectwa.
21. Moskiewskiego mieszczanina <i>Piotra Szaposznikowa</i> . (Wiek lat 28.)	Za występne rozmowy w swoim mieszkaniu przeciw Religii i Rządowi i za mocne podejrzenie o wymówieniu obelżywych wyrazów przeciw świętej Osobie CESARZA JEGOMOŚCI.	Ukarac śmiercią przez rozstrzelanie.	Po pozbawieniu wszystkich praw stanu, zesłać na sześć lat do rot aresztantskich Wydziału Inżynjerji, a potem oddać do jednego z Orenburskich liniowych bataljonów.

Prócz wyżej pomienionych, dymisyonowanego podporucznika *Czernoświtowa* NAJWYŻEJ rozkazano: pozostawiwszy w silnym podejrzeniu, odesłać na stały pobyt do twierdzy Kexholm; zaś zdanie Audytoryatu Jeneralnego, iżby syn Poczestnego obywatela *Katieniewa*, który dostał pomieszania, był, w razie wyzdrowienia, na nowo oddany pod Sąd Wojenny, zostało NAJWYŻEJ zatwierdzone.

«I tak winowajcy, którzy według prawa zasłużyli na śmierć i jedynie skutkiem niewysłowionego miłosierdzia NAJJAŚNIEJSZEGO MONARCHY ulaskawieni, odniosą należyta

karę! Oby niniejsza sprawa posłużyła za przestrożę i za zbawienny przykład dla młodzieńców, już może obłąkanych ale jeszcze nie występnych! Oby szczególnie rodzice zwrócili uwagę na moralne wychowanie dzieci i starali się od lat dziecinnych im wpajać, iż jedynie święta Wiara, miłość ku MONARSZE i przywiązanie do Ojczyzny, posłuszeństwo Prawu i ustanowionym Władzom — zdolne są posłużyć za niezachwianą zasadę spokoju Państwa i szczęśliwości wszystkich razem i każdego z osobna!»

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

PETERSBURG, 29 Grudnia,
10 Stycznia.

Przez Rozkaz dzienny CESARSKI z dnia 21 Grudnia, Dowódca Połockiego pułku Strzelców, Jenerał-major *Lisienko 1*, mianowany Dowódcą 2 brygady 6 dywizyi pieszej; na miejsce Jenerał-majora *Siemiakina*.

— Przez Reskrypta CESARSKIE z d. 6 Grudnia, mianowani kawalerami orderów: *Sw. Alexandra Newskiego*, Inspektor Gwardyjskich zapasowych i Grenadyerskich rezerwowych bataljonów, Jenerał-adjutant, Jenerał piechoty *Ilenjew*; były Dowódzący zapasowymi bataljonami korpusu Gwardyi, Jenerał-adjutant, Jenerał-porucznik *Arbuzow 1* i Jenerał-porucznicy: Naczelnik Artylleryi w Wydziale Inspektora rezerwowej jazdy *Arnoldi 1*, Naczelnik 1 dywizyi pie-

szej gwardyi *von Moller 1* i Naczelnik 2 dywizyi pieszej gwardyi *Orosimow*. — *Orła Białego*, Jenerał-porucznicy: Inspektor zapasowych szwadronów gwardyi *Koszkul* i Dowódzący Korpusem odwodowym jazdy Gwardyjskiej *Strandmann*.

— Przez Reskrypta CESARSKIE z d. 6 Grudnia, mianowani kawalerami orderów: *Św. Włodzimierza 2 klasy*, Jenerał-porucznicy: Naczelnik 3 dywizyi Grenadyerów *Wiatkin*, Członek Rady i Inspektor Zakładów Wojskowych wychowania *von Bradke*, Naczelnik 7 lekkiej dywizyi jazdy *Witte*, Inspektor bataljonów i pół-bataljonów wojennych kantonistów baron *Seddeler* i Naczelnik 2 lekkiej dywizyi jazdy gwardyjskiej *Engelhardt 1*. — *Orła Białego*, Naczelnik 3 dywizyi pieszej gwardyi *Owander* i Naczelnik dywizyi kirysyerów gwardyi *Essen 1*.

Przez Ukaz CESARSKI do Kapituły orderów z dnia 2

Grudnia, na poświadczenie Zwierzchności o odznaczającej się gorliwością służbie i pracach szczególnych następnych urzędników, w liczbie innych najlaskawiej zostali mianowani kawalerami orderu *Św. Anny 2 klasy z koroną*, Pomocnik Dyrektora CESARSKIEJ Publicznej Biblioteki, Zawiadujący Muzeum Rumiancowa, Szambelan, Rzeczywisty Radzca Stanu *xiążę Odojewski*; Radzcy Stanu: Dyrektor Wileńskiego Szlachetnego Instytutu *Haller* i Starszy Sekretarz kancelaryi Ministra Narodowego Oświecenia *Laskowicz. Św. Anny 2 klasy*, Radzcy Stanu: Inspektor Szkół Rządowych Okręgu naukowego Białoruskiego *Orłow*, Professorowie Zwyczajni Uniwersytetu *Św. Włodzimierza Neukirch* i *Djaczenco* — Radzcy Kollegialni: Dyrektor Szkół Gubernii Kowieńskiej *Piotrowski*, Członek Rady Kuratora Kijowskiego okręgu naukowego do zarządu funduszami Uniwersytetu *Św. Włodzimierza Kozaczyński* — *tegoż orderu 3 klasy*, Buchhalter i Kontroler Departamentu Oświecenia Narodowego, Radzca Dworu *Onoszkowicz-Jacyna* i Naczelnik Stołu *tegoż Departamentu*, Radzca honorowy *Tołwiński*.

— Przez Ukaz CESARSKI do Najsw. Rząd. Synodu mianowani: Najprzew. Biskup *Kaukaski Jeremiasz*, Biskupem Kaukaskim i Pereasławskim, na miejsce zmarłego biskupa tamecznego; — Biskup *Orenburski Joannicy* Biskupem Kaukaskim i Ziemi kozaków Czarnomorskich, z zachowaniem swego stopnia w hierarchii; — Biskup *Dmitrowski*, Wikary eparchii Moskiewskiej *Józef*, Biskupem *Orenburskim* i *Ufimskim*.

— Przez Ukaz CESARSKI do Kantoru Dworu najlaskawiej mianowana została *Frejliną N. CESARZOWEJ* panna *Katarzyna Kożin*, wnuczka *Xięcia Dołgorukowa*.

— Umarli ostatnimi czasy w Petersburgu, Radzcy Tajni: Sekretarz Stanu, Senator *Deshayes* (*Degaj*) i Członek Rady Ministerstwa Dóbr Państwa *Kałoszin*; w Kursku, Rzeczywisty Radzca Stanu *Awierin*.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

NIEMCY.

PRUSSY. *Berlin, 28 Grudnia*. Na Zgromadzeniu Rady Ministrów uchwalono oznajmić Rządowi Saskiemu, iż w razie jeżeliby zapotrzebował pomocy, ma się o nią udać do Komisji Federalnej we Frankfurcie, a nie do Rządu Austriackiego.

AUSTRYA. *Wiedeń, 26 Grudnia*. Posada Gubernatora Dolnej Austrii nie jest jeszcze zajęta; hrabia *Chorinski* wymówił się słabością zdrowia od jej przyjęcia.

— Tyfus czyni w Wiedniu wielkie spustoszenia; lekarze w liczbie 36, którzy dostali tej gorączki od chorych, musieli być wraz z nimi umieszczeni w szpitalach.

— Donoszą z Wenecyi, z d. 20 Grudnia, że Rząd Austriacki darował kontrybucyą, którą był nałożył na najbogatsze rodziny naszego miasta.

BAWARYA. *Munich, 25 Grudnia*. Król mianował *P. von der Pforden* Prezesem Rady Ministrów; jest to nowa posada utworzona w Gabinetcie Bawarskim, i odtąd będzie należała do składu tego Gabinetu.

ANGLIJA.

LONDYN, *28 Grudnia*. Królowa Jmć z Rodziną wróciła 21 b. m. z *Osborne-house* do zamku *Windsor*.

— Wczorajsze gazety mówią o mniemaném niebezpieczeństwie, któremu uległ na polowaniu *Następca Tronu Xiążę Wallii*, jako o czystym wymysle. To tylko jest prawda, że przed kilku tygodniami lord *Grey* na polowaniu, gdzie nawet *Xiążę Wallii* nie znajdował się, odebrał kilka śrócin, które nawet nie przebiły jego palto, a lord *Canning* całkiem niezależnie od tego przypadku nagle zasłabł.

— Gazeta *Globe* donosi, że *P. John O'Connell* postanowił usunąć się z Parlamentu. Powodem do tego ma być obojętność Izby Gmin dla najstaranniej wypracowanych mów jego, sposób w jakim te mowy są wzmiankowane w gazetach i przekonanie, iż chociażby były doskonale powtórzone, nie będą czytane przez publiczność angielską. On podniósł na nowo *chorągiew Repealu*, i, jeżeli lud Irlandski zechce go wspierać miesięcznymi składkami, będzie dalej prowadził rolę *Oswobodziciela*, jeżeli nie, opuści Parlament zupełnie i, co większa, odjedzie na łód stały.

— Podług *Weekly Chronicle*, pierwszy nowy transport przestępców, skazanych na zesłanie, będzie posłany do *Pesth* w zachodniej Australii.

FRANCYA.

PARYŻ, *28 Grudnia*. Na posiedzeniu wczorajszym Izby Prawodawczej, młody jeden mówca ze strony prawej, *P. Estancelin*, wzbudził prawdziwą burzę w stronnictwach Republikantskich użyciem wyrazów: «*Francya uległa konieczności przyjęcia Rzeczypospolitej*» i był za to przywołany do porządku.

W ostatecznym wypadku nalegania *P. Lagrange* spowodowały oświadczenie ze strony Ministrów, że będzie wniesiony projekt o wsparciach dla ranionych sprawców przewrotu w Lutym 1848 roku, a wnioski *P. Desmousseaux de Givré*, we względzie summ, użytych na zbudowanie grobowca *Napoleona*, wywołały postanowienie Izby, nakazujące wydrukowanie zdania sprawy *P. Albert de Luynes*, zawierającego tak nieprzyjazne uwagi dla byłego Ministra *P. Duchatel*, tyżące się szafunku tych summ. Ten ostatni przedmiot wprędce da bez wątpienia powód do nader drażliwych rozpraw w łonie Izby.

Posiedzenie 26 Grudnia odznaczyło się wystąpieniem członka stronnictwa *Góry*, niejakiego *P. Miót*, który w gwałtowności swoich ataków na stronnictwo przeciwne i nieprzyzwoitości wyrazów, daleko zostawił po za sobą wszystkich mówców, należących do tej kategorii. *P. Miot* ma też powierzchowność równie nieokrzesaną jak jego mowy, w których dowodzi dzikiego grubiaństwa. obok największej

niewiadomości rzeczy. Wychodzi on naprzykład z tej zasady, że Izba dzieli się na dwa stronnictwa: obywateli demokratów, do których sam należy, i obywateli *royalistów*. Zrazu Zgromadzenie śmiało się serdecznie z jego krasomówskich wybryków, ale nakoniec oburzenie wzięło górę. P. Miot był potrzykroć przywołany do porządku i za czwartym razem Prezes mu odjął głos. Wielu nawet członków Góry głosowało za tém.

W końcu posiedzenia nastąpiła niemiłosierna *rzeź*, jak się jedna gazeta wyraża, rozmaitych popraw, podawanych do projektu prawa, wniesionego przez P. Fouquier d'Hérouel, prawa wielce niemiłego stronnictwom demokratycznym, a mającego za cel pomnożenie punktów, gdzie wybory Departamentowe powinny się odbywać. Wszystkie te poprawy i zmiany zostały po kolei wielką większością odrzucone i samo prawo nie mniejszą większością uchwalone.

— W ostatnich rozprawach Parlamentowych Ministrowie: Wojny, P. d'Hautpoul i Spraw Wewnętrznych, P. Ferdynand Barrot, okazali się nader słabymi w odpowiedziach na ataki Opozycji. To było powodem do nowych pogłosek o zmianie Gabinetu. Wszakże Monitor Powszechny urzędowie zaprzecza tym pogłoskom.

— Piszą z Marsylii, 24 Listopada: «Wszyscy lubownicy Sztuki z boleścią dowiedzą się o zaszyłym zgonie wielkiego artysty, naszego Ziomka Granet, sławnego malarza (twórcę obrazów: *Wnętrze choru Kapucynów w Rzymie*, *Wnętrze Kościoła Św. Franciszka d'Assiz* i t. p.) Syn prostego wyrobnika sobie samemu i łasce Królewskiej był winien swoje wyniesienie. Za Restauracyi nadany mu order św. Michała Wielkiego Krzyża; miał też wiele innych orderów, świadczących o jego europejskiej sławie. Na starość P. Granet osiadł w swoim rodzinnym mieście Aix, w którym wczora życie zakończył. Dożyłowie na swym znacznym majątku zostawił siostrze, po zgonie której miasto Aix odziedziczy wszystko co posiadał.

— Akademia Sztuk wybrała P. Cogniet na miejsce wakuujące w oddziale malarstwa po zgonie P. Garnier. Spółzawodnikami byli PP. Alaux, Eugeniusz Delacroix, Flandrin, Rouget, Vinchon. Wkrótce Akademia przystąpi do zapełnienia też wakansu po P. Granet.

— Umarła też w Paryżu Pani Thénard, niegdyś znakomita aktorka teatru Francuzkiego, współczesna le Kain'a, panny Raucourt i pani Vestris. Miała lat 93 wieku, w ostatnich latach była całkowicie olsnęła, ale aż do samego zgonu zachowała świeżość umysłu i wrodzoną wesołość.

WŁOCHY.

SARDYNIA. W dniu zagajenia osobiście posiedzeń Parlamentu, Król Juić był przyjęty z największym zapalem przez zgromadzony lud i przez Członków Izb obu. Królowa w osobnej loży znajdowała się na obrzędzie. Po sessyi Król odbył przegląd Gwardyi narodowej, której przedstawiał starszego swego syna, mającego szósty rok i ubranego w mundur tejże gwardyi. Młody xiążę był w powozie z N.

swoją Matką. W mowie swojej Król dawał do zrozumienia Izdom, iż powinny uważać dla siebie za przestrożę rozpuszczenie Izb poprzedzających i wyraził swoją wdzięczność za gotowość, z jaką wyborcy pośpieszyli odnowić Izbę Deputowanych. Co do stanu rzeczy w kraju, ten zawsze przedstawia jeszcze wiele trudności, albowiem były Parlament, w ciągłej z Rządem opozycji, wiele mówił, a nie nie robił. Wszakże stosunki z Mocarstwami obcemi są bardziej zaspokajające, a wewnątrz kredyt się wzmacnia i utwierdza. Wszystkie atoli ważne zagadnienia Stanu pozostają jeszcze do rozwiązania i takowe Król poleca szczególniejszej dojrzałej rozwadze Parlamentu.

— Gazeta *Concordia* twierdzi, że Rząd Sardyński nie przestaje wydawać Austryackiemu wszystkich wychodźców austryackich, niemających sposobu do życia.

Z nad granic Włoskich, 22 Grudnia. Podróżni, przybyli 17 b. m. z Civita-Vecchia na statku parowym *Madrid*, opowiadają nowiny, które, jeżeli są dokładne, przedstawują sprawę Rzymską jako ostatecznie załatwioną. Papież miał się zgodzić na nadanie Rzymianom tej samej Konstytucyi, którą już mieli w dniu wyjazdu Jego Świątobliwości z Rzymu; Ojciec święty, jak ciż podróżni twierdzą, znacznie rozszerzył amnestya, i układy toczą się w tej chwili o zajęcie Państwa Rzymskiego jak następuje: wojska hiszpańskie zajęłyby Rzym, francuzkie Civita-Vecchia, a austryackie Ankonę i Legacye. Bilety Bankowe byłyby jednoczasowie wymienione na Bony Skarbowe.

Zkąd inąd listy z Marsylii zapewniają, że wszyscy w Rzymie oczekują rychłego powrotu Papieża i że czynią się przygotowania do jego przyjęcia.

HISZPANIJA.

MADRYT, 20 Grudnia. Mówią o układzie, zawartym przez Rząd z domem Rothschild o postąpienie summy 50,000 funtów sterlingów na rękojmnię dochodów z kopalni żywego srebra w Almaden. Pieniądze te mają być użyte na opłacenie w Londynie i Paryżu procentu od długu 5-procentowego.

— Nowe transporta wojsk, wracających z Włoch, przybyły do Barcelony.

AMERYKA.

Odebrano w Anglii wiadomości z New-York po 12 Grudnia; o tej dacie Kongress nie był się jeszcze ukonstytuował, to jest nie obrał jeszcze Prezesa, i przeto odczytanie Poselstwa Prezesa Stanów Zjednoczonych nie mogło jeszcze mieć miejsca.

NAJPÓŹNIEJSZE WIADOMOŚCI.

FRANKFURT, 31 Grudnia. Dziś rano deputacya, złożona z mieszkańców Frankfurta wszystkich stanów, ofiarowała Arcyxięciu Ex-Wikaryuszowi, w imieniu miasta, adres podziękowania, opatrzony przeszło 2,000 podpisów, a z nim piękny obraz, wystawujący widok Frankfurta; wzięty z Hai-

nerweeg, ulubionego miejsca przechadzki Goethe'go. J. C. Wysokość nader mile przyjął tę pamiątkę.

— Komisya Federalna, na wniosek Członków Pruskich, postanowiła nie przyjmować do swego grona ani P. Bulow, przyslanego od Króla Jmci Duńskiego na reprezentanta przy Komisji, ani innego agenta tegoż Monarchy, dopokąd nie będzie zawarty pokój ostateczny między Prussami i Danią.

— Arcyksiążę Jan odłożył swój wyjazd do 1 Stycznia; J. C. Wysokość uda się przez Stuttgart, Augsbourg, Munich, Salzbourg, do Wiednia, gdzie jest spodziewany na 4 Stycznia. Resztę zimy Arcyksiążę zamierza przepędzić w Gratz.

WIEDEN, 31 Grudnia. Gazeta Lloyd twierdzi za rzecz pewną, że w dniu 28 b. m. Cesarz Jmć dał Swoją sankcją powszechną Konstytucji Monarchii Austriackiej, która ma być ogłoszona jeszcze w tym 1849 roku. Ta Konstytucya opiera się na zasadach jednostajnych dla wszystkich prowincyj i te będą służyły za podstawę sejmów specjalnych.

Pesth 26 Grudnia. Dziś odbyło się na Ratuszu naszego miasta obwieszczenie turoczyste nowej Konstytucji Cesarstwa Austriackiego. Karta odczytana została naprzód w języku węgierskim, potem w niemieckim, a kiedy zabrano się do odczytania jej również w języku słowiańskim, zgromadzenie temu się oparło, twierdząc, iż jest należycie powiadomionem o treści tego aktu, i że dalsze formalności są nadpotrzebne. Deputacya, mająca na czele Burmistrza Pana Koller, udała się do barona Haynau, prosząc aby był pośrednikiem w wynurzeniu Cesarzowi wdzięczności miasta Pesthu. W Kościołach parafialnych odśpiewane było *Te Deum* i u Naczelnego Wodza miała miejsce wielka uczta.

— Feldmarszałek hrabia Wrba nadał sobie śmierć w Weronie wystrzałem z pistoletu. Przypisują ten czyn rozpaczy usposobieniu mizantropicznemu, które się w nim rozwinęło od czasu jak był złożony z dowództwa armii w Węgrzech i powszechnej niechęci, której hrabia Wrba był przedmiotem.

DESSAU. Monitor Pruski donosi o zesłym dnia 1 Stycznia zgonie Jej Najjaśniejszej Wysokości (Altesse Sérénissime) Xiężny Panującej Dessau.

LONDYN, 29 Grudnia. W gazetach angielskich ogłoszony został list sira Roberta Peel do dzierżawców w jego dobrach usadowionych, którym upomina ich, iżby na zawcze wyrzekli się nadziei przywrócenia dawnego systematu ceł od przywozowego zboża i starali się zastosować do nowego stanu rzeczy; albowiem korzyści ze zniesienia ceł tak są widzialne, że Parlament nigdy nie postanowi nie ku ich przywróceniu. Ten list najcelniejszego męża Stanu Anglii dostatecznym jest do zbicia wszelkich pogłosek w przeciwnym duchu rozpuszczanych i zapewna odejmie ostatnią nadzieję krnąbrnym zwolennikom dawnego systematu, tak zwanym Protekcyonistom.

— 30 Grudnia odbyło się otwarcie Uniwersytetu w Belfast, w północnej Irlandyi, która winna jest ten zakład, równie jak Uniwersytety w Cork i Galway, zarządowi sira Roberta Peel, za czasu kiedy był pierwszym Ministrem.

— Podług doniesień z Kanady z dnia 10 Grudnia, spokojność powszechna zaczyna się tam ustalać.

PARYŻ, 30 Grudnia. Na posiedzeniu Izby Prawodawczej 27 b. m. wniesione jeszcze było, po rozmaitych poprawkach i przerabianiach, prawo o gwardyi ruchomej, ale projekt ten wielką większością został odrzucony i na wniosek P. Clary rozpuszczenie tej gwardyi odroczone na jeden miesiąc.

Na posiedzeniach 28 i 29 wytoczyła się nakoniec rzecz o wyprawie przeciw Rplitej Buenos Ayres, dla złatwienia toczących się tam od lat dziesięciu zatargów między Rplitemi Południowej Ameryki i pomszczenie się na Dyktatorze Rosas za zniewagę pośrednictwa Francyi i niedotrzymanie traktatów. Komisya proponuje posłać na pomoc Rplitej Montevideo legiją zagraniczną, zwerbowaną w Paryżu. Jeden tylko P. de Lasteyrie mówił przeciw wyprawie; P. Callas zwyciężko mu odpowiedział. Wczora, 29, za wyprawą mówił P. de Larochejacquelein, ale ku wielkiemu zadziwieniu wszystkich Minister Spraw Zagranicznych oświadczył się przeciw i chciał jeszcze próbować układów. To oświadczenie wzbudziło powszechną niechęć; szczególnie tryumfowała Oppozycya, iż Gabinet, który przyrzekał być Gabinetem *czynu*, właśnie cofał się gdy działać wypadało. Wszystko każe sądzić, że Izba wielką większością uchwali wyprawę.

— Dekretem z dnia 27 b. m. P. de Bourgoing mianowany został Posłem w Hiszpanii.

— P. de Persigny, Poseł w Berlinie, wyjechał 26 b. m. do tej stolicy. (*Journ. de S. P. Psz. Półn. R. I.*)

WIADOMOŚCI ROZMAITE.

Mysł powzięta przez P. James Bret urządzenia telegrafu elektrycznego, łączącego Francją z Angliją a przechodzącego pod poziomem morza i której ziszczenie poczytane było za niepodobne, zbliża się wszakże do skutku. W tej chwili organizuje się towarzystwo anglo-francuzkie z zamiarem przeprowadzenia takiego telegrafu między Dover i Boulogne, a ztamtąd przedłużenia go do Londynu i Paryża. Depesza, posłana z jednej z tych stolic, będzie odebrana w drugiej w przeciągu kilku minut. Koszta jnż wyrachowane nie wyniosą nad 50,000 funtów sterlingów a urządzenie telegrafu nie zabierze nad kilka miesięcy czasu.

P. Wilmingston, podróżnik angielski, od kilku dopiero dni powróciwszy z Madagaskar, przywiózł wiadomość o zaszłej tam śmierci Króla Radana. Ciekawe są szczegóły pogrzebu tego władzey; został on pochowany z całą swą gotowalnią i ze wszystkimi przedmiotami, które służyły do zwykłego jego użycia. I tak grobowiec Króla Radana

zawiera: 49 kapeluszków, 155 sukien rozmaitego kroju, 96 kamizelek, 171 pantalonów, 53 par rękawiczek, 47 chustek na szyję, 54 pary pończoch, 37 koszul, 38 par bótów z ostrogami i bez ostrogów, 22 pary trzewików, 9 par szlif złotych, 24 puginały, 8 par pistoletów, sadzonych złotem i srebrem, 10 pałaszów i szpad, 1 strzelbę myśliwską, 24 strzelby zwyczajne, 1 berło z kości słoniowej z główką złotą, 2 złote zegarki, 1 złoty łańcużek, 16 pierścieni złotych po większej części z brylantami, 2 półmiski srebrne, 1 półmisek srebrny do ryby, waza srebrna z łyżką, salaterka srebrna, 1 para świeczników srebrnych, 1 wielka waza złota, 1 kandelabr, 8 karafek kryształowych, 4 pulpity do pisania, 4 skelety koni, umyślnie zabitych z powodu zgonu Króla, kosz ze 30 butelkami wina francuzkiego białego i czerwonego, worek skórzany z 10,000 piastrow hiszpańskich, i t. d.

Członkowie sławnego towarzystwa wyścigów konnych w Anglii, zwanego *Jockey Club* i w ogólności wszyscy lubownicy tej szlachetnej zabawy, która w nasze czasy wyniosła się prawie na wysokość Sztuki, są w tej chwili zajeci nader ważną sprawą. Pasza Egiptu, przez pośrednictwo Konsula-jeneralnego angielskiego w Kairze, Pana Murray, przesłał klubowi temu wyzwanie na stanowcze wyścigi, mające rozstrzygnąć zagadnienie o wyższości ras końskich i pokazać, czy słusznie konie biegowe angielskie używają sławy najbardziej rączych i wytrzymałych, lub czy ta sława nie jest tylko przywłaszczeniem.

Sekretarz Jockey - Klubu, P. Greville, zażądał szczegółowych objaśnień i zadał Panu Murray mnóstwo pytań i na ostatniem zgromadzeniu wyścigowem w Newmarket zdawał przed członkami sprawę z odebranej odpowiedzi. Teraz wszyscy w niepewności czy klub przyjmie wyzwanie, lub uchyli się od walki, w której sława koni angielskich szwank ponieść może.

Pasza Egypcki ofiaruje na zakład sumę jaka się podoba od 1,000 do 50,000 funtów sterl. i ma oddać ją za ręce temu z Posłów zagranicznych, jakiego sobie Klub wybierze; Klub może puścić na wyścigi tyle koni ile mu się podoba, Pasza zaś puści ich tylko cztery: dwóch ogierów i dwie klacze. Pasza daje koniom angielskim *fory*, na całą długość swego pałacu w pustyni, to jest 127 angielskich jardów. Bieg nie będzie ani kołowy, ani tak zwany *sztuczny*, ale w linii prostej, na długości 11 do 12 mil ang. (prawie 18 wiorst). Konsul jeneralny, który umyślnie zwiedzał miejscowość, donosi, że grunt nie jest właściwie górzysty, ale falisto-nierówny, jest całkiem piaszczysty, złożony z piasku miękkiego i cieżkiego, w kilku miejscach nieco kamienisty, w ogólności wyborny do galopowania. Pasza nie każe ani plantować ani ulepszać gruntu, ale ostawi metę z obu stron żół-

nierzami dla zapobieżenia wszelkiej przeszkodzie w chwili wyścigów.

Konsul dodaje, że ani on, ani nikt z europejczyków nie widział koni Paszy, który ukrywa przed wszystkimi, w gmachu swego haremu, przynajmniej czterysta koni najczystszej krwi arabskiej, pochodzących z Neddzi, której rasa ma wyższość niezaprzeczoną. Dżokejami w czasie wyścigów będą wehabici, sprowadzeni z Mekki; są to ludzie pełni ognia, rzadkiej lekkości i zwinności, ale niewprawni i niemający żadnych potrzebnych wiadomości. Pasza rachuje przedewszystkiem na ognistość swych rumaków i na długość ich oddechu; sądzi je zdolnemi zwyciężyć wszystkie inne konie na daleką metę. Nie chce więcej wyścigów nad jeden i ta jedyna proba powinna być uznana za stanowczą.

To niespodziewane wyzwanie jest dziś w Londynie przedmiotem przeważnej narady; zawsze zbierane są szczegółowe wiadomości i przedsięwzięto środki, iżby żaden koń angielski nie był wyprawiony do Egiptu bez wiedzy i upoważnienia Klubu. Zadanie toczy się o to, czy lepiej jest posłać konie wyćwiczone w tak nazwanych wyścigach do *dzwonnicy* (*Steeple-chase*) (*), jako bardziej wprawne i nierówności gruntu i przywykłe do podnoszenia wyścigów w czwale, czyliżteż zaryskować czystą krew angielską, lub nakoniec dać pierwszeństwo dobremu exemplarzom trzech-czwartych czystej krwi, jako mającej większą siłę masy i dłuższy oddech. Zgodnym jest zdaniem, że jeżeliby chodziło o bieg 2 lub 3 mil angielskich, konie angielskie zwyciężyłyby niechybnie, ale jest pewna obawa na przydłuższą metę.

Nie będziemy tu powtarzali wszystkich szczegółów rozbioru tego ważnego zagadnienia; ciekawi mogą je znaleźć w każdym modnym dzienniku Londyńskim, każdy z nich odtąd stał się ledwo że nie zupełnym traktatem Hippiki biegowej.

OD WYDAWCY.

W numerach Tygodnika następnego roku, prócz innych ważnych Publikacyj, ukończona zostanie powieść P. Kłyszewskiego pod tytułem *Dziwadła* i ogłoszone będą powieści staropolskie w rodzaju fantastycznym pod tytułem *Niebażki*, przez autora *Pamiętek Soplicy*, *Listopada*, *Zamku Krakowskiego*. Wstęp do tych powieści i jedna z nich, były już umieszczone w N° 61, 67 i 68 Tygodnika na rok 1849.

Pierwszy numer Tygodnika na rok 1850 wyjdzie 1 stycznia.

(*) Tak się nazywają wyścigi od mety do jakiegoś wzniesłego punktu na prost, bez drogi, przez wszelakie przeszkody, jakie się w biegu napotkać mogą.

KONIEC ROKU 20, CZĘŚCI XL.

Позволяется печатать. 29 Декабря 1849 года. Ценсоръ И. Срезневскій.
W DRUKARNI WOJENNEJ.

